

Monumentnummer*: 528460

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 12 september 2005
Kadaster deel/nr 82939/154

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Hengelo (Gld) Bronckhorst Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Hengelo

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Hengelo Gelderland 0 21

Omschrijving**

Omschrijving

Het LANDHUIS Het Zelle is in 1792 gebouwd, in opdracht van Jacob Engelbert Tilman Grothe. Het is opgetrokken van rode baksteen, staat op een rechthoekige plattegrond en wordt afgesloten door een omlopend schilddak met blauwe pannen gedekt. Met frontons en zijstukken versierde dakkapellen in alle dakvlakken. Twee schoorstenen. Het voorste gedeelte is na 1838 hoger opgetrokken en staat als een scherm voor het gebouw. Het huis bestaat aan de voorzijde uit een souterrain, bel-etage, eerste verdieping en kap, aan de achterzijde ontbreekt de eerste verdieping. Alle vensters zijn van persiennes voorzien. De vijf traveeën brede voorgevel is symmetrisch van indeling. Een hardstenen stoep met ijzeren balustrade leidt op tot de voordeur met bovenlicht en omlijsting. De vensters van souterrain en bel-etage hebben rechte strekken, die van de eerste verdieping zijn met een rollaagje afgedekt. De vensters van de bel-etage hebben een achtruitsverdeling, die van de eerste verdieping een vierruits. De middentravee wordt afgesloten door een fronton met wijzerplaat waarop het jaartal 1792 is aangebracht. De achtergevel heeft (in 1947 vervangen) 28-ruitsramen op de bel-etage. Op het dak een windvaan met het jaartal 1792.

De indeling van het INTERIEUR is als volgt. Achter de voordeur ligt een kleine vestibule die overgaat in een hal. Haaks hierop staat een gang evenwijdig aan de voorgevel. De hal en gang zijn met marmeren platen belegd. Het gestucte plafond van hal en gang dateert van 1838 en is versierd met geprofileerde lijsten en bloemornamenten in het midden. Boven de deuren naar de Zaal, de huidige eetkamer

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

en de voormalige eetkamer zijn stucversieringen aangebracht, verbeeldende respectievelijk een mand met druiven, een ladder en een staf (De Herfst), een mand met bloemen, hark en een zeis (De Zomer) en een vaas met bloemen op een sokkel, alles laat 18de-eeuws. Aan de rechterkant van de hal bevindt zich de Zaal ter breedte van twee ramen die uitzien op het voorplein en een raam in de rechterzijgevel. Tegen de achterwand van de Zaal is in de 20ste eeuw een uit Amsterdam afkomstige 18de-eeuwse marmeren schouw geplaatst. Aan weerszijden van de schouw bevonden zich doorgangen naar de daarachter gelegen kamers, waarvan de linker is dicht gemaakt. Aan de linkerkant van de hal is de eetkamer (voorheen Zitkamer) ter breedte van twee ramen die uitzien op het voorplein. Tegen de linkerwand van de eetkamer staat een gemarmerde houten schouw in vroeg 19de-eeuwse vormen. Het venster rechts daarnaast is gedicht in 1947 ten behoeve van een voedsellift. Stucplafond met geprofileerde lijst met rozetjes op de hoeken. In het achterste deel van het huis liggen drie vertrekken naast elkaar. Het middelste vertrek, de voormalige eetkamer, is voorzien van een zwart marmeren schouw met witte consoles tegen de rechterwand. De schouwboezem is versierd met gekleurd figuratief stucwerk in de vorm van guirlandes en een koord waaraan een bloemenmand hangt. Het vertrek rechts daarvan met een venster uitzien op de achterzijde van het terrein en een openslaande deur in de zijgevel, heeft een eenvoudig stucplafond en een stookplaats tegen de wand met de voormalige eetkamer. Het vertrek links van de voormalige eetkamer was als kantoor in gebruik en is thans als keuken ingericht. Het trappenhuis bevindt zich in het linkergedeelte van het huis. Het is voorzien van een leuning met platte balusters. De trap leidt naar het onderhuis of souterrain met de kelders en de verdieping met de slaapkamers. Het onderhuis heeft een voor- en achtergedeelte, van elkaar gescheiden door een gang evenwijdig aan de voorgevel. Alle vertrekken, alsmede de gang zijn overdekt met troggewelven op houten balken. Uitzondering vormen de keuken en het vertrek aan de rechtervoorkant die van een enkelvoudige balklaag zijn voorzien. Alle vensters hebben binnen- en buitenluiken. De keuken ligt in het voorste deel van het onderhuis, schouw tegen de buitenmuur links, aanrecht met pomp onder de ramen. Naast de keuken bevindt zich een voormalige slaapkamer voor het personeel. In het achterste gedeelte van het souterrain zijn voorraadkelders ondergebracht. De verdieping van het huis is voor wat het voorste deel betreft van slaapkamers voorzien. De middelste kamer heeft stucversiering in neorenaissancestijl. Het door een gang gescheiden achterste gedeelte is grotendeels als zolder in gebruik.

Waardering

Het LANDHUIS Het Zelle is van algemeen architectuur- en cultuurhistorisch belang

- wegens de ouderdom
- als voorbeeld van een vroeg 19de-eeuwse edelmanswoning
- wegens de gaafheid van ex- en interieur
- wegens de nagenoeg oorspronkelijke plattegrond en indeling;
- wegens de kenmerkende ligging aan het eind van het oorspronkelijke 18de-eeuwse lanenpatroon;
- wegens de ensemblewaarde als bepalend onderdeel van de historische buitenplaats

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument